

אחריות הבנק במקרה של ערבות פגומה במכרז

קורה כי נפסלת ההצעה הזולה ביותר, מאחר שהערבות שהוגשה לא תאמה את הנוסח הנדרש במכרז. האם קיימת עילה תביעה כנגד הבנק בגין רשלנות בהנפקת הערבות?

יאיר עלני, עו"ד, משרד אפיק תורג'מן עורכי דין ונוטריונים | דעת מומחה
יום ראשון 23 ינואר 2011, 14:25

ככלל, אחד מתנאי הסף להגשת הצעה במכרז, הינה הנפקת ערבות בנקאית, התואמת לנוסח אשר צורף למסמכי המכרז.

מנסינונו בתחום (בין היתר במסגרת תביעה אותה אנו מנהלים כיום), קורה כי נפסלת ההצעה הזולה ביותר, מאחר שהערבות שהוגשה לא תאמה את הנוסח הנדרש במכרז. אם וככל שמגיש ההצעה הציג לפקדי הבנק את נוסח הערבות הנדרש למכרז בטרם הנפקת הערבות, עולה השאלה האם קיימת עילה תביעה כנגד הבנק בגין רשלנות בהנפקת הערבות?

בבסיסה של עוולת הרשלנות המוסדרת בפקודת הנזיקין שלושה יסודות: חובת זהירות, הפרת החובה ונזק, כאשר נדרש בנוסף להוכיח קשר סיבתי בין הפרת החובה לנזק. מעבר לחובת הזהירות הכללית המוטלת על הבנק ועל מנת לבחון את חובת הזהירות הספציפית המיוחסת לבנק במקרה זה, יש לענות על השאלה: האם פקיד בנק סביר יכול או צריך היה לצפות בנסיבות המקרה את התרחשות הנזק? בית המשפט יבדוק גם האם ניתן היה למנוע את הנזק באמצעים אחרים ופשוטים יחסית כמו: קריאת הערבות על ידי המנהל/פקיד טרם שחרורה.

חשוב לציין, כי אילו הופרו נהלי הבנק על ידי הפקיד מנפיק הערבות, חזקה היא כי הופרה חובת הזהירות.

ככלל ניתן לומר, כי בנק יכול וצריך לצפות התרחשותו של נזק עתידי כתוצאה מהנפקת ערבות פגומה, שכן מדובר בעסקה פשוטה המבוצעת במערכת הבנקאות על בסיס יום יומי. הבנק יודע או צריך לדעת, מהן ההשלכות הגורליות של אי התאמת הערבות לדרישות המכרז ויכולתו למנוע נזקים הינה ממשית מזו של הלקוח, הנעדר כישורים ויכולת. בפסיקות רבות הכירו בתי המשפט בטענה כי הנפקת ערבות בנקאית פגומה, על אף שנמסר לבנק נוסח הערבות הנדרש במכרז, משמעה הפרת חובת הזהירות.

אי זכייה במכרז כתוצאה מפגם בערבות עשויה לגרום לנזקים רבים, החל מאבדן רווחים וכלה בפגיעה במוניטין ובעוגמת נפש רבה. ואולם, בהוכחת נזקים לא די. כדי לזכות בפיצוי יש להראות קשר סיבתי בין הפרת חובת הזהירות מצד הבנק לבין הנזק בפועל. קרי, ככל שמדובר באבדן רווחים יש להראות כי ההצעה שנפסלה היתה זוכה במכרז או בעלת סיכויים גבוהים להיות ככזו (אילו לא הפגם בערבות). יתרה מכך, לעיתים יא על המציע במכרז לשאת באחריות עקב נזקים שנגרמו לו כתוצאה ממחדליו של הבנק וזאת בנסיבות בהן היה בידי למנוע את הנזק ולא עשה כן, וכן במצבים בהם ניתן לייחס לו "אשם תורם" (היינו: מעשה או מחדל שתרמו לתוצאה המזיקה). כך, למשל, במצבים בהם יכול היה הלקוח לקרוא את נוסח הערבות, טרם הגשת הצעתו, ונמנע מלעשות כן.

לסיכום: צירוף ערבות בנקאית להצעה במכרז הינו תנאי סף לעמידה בתנאי המכרז, ובהתאמה פגם בערבות הבנקאית הינו פגם מהותי, אשר בגינו יש לפסול מציע במכרז. לפיכך, מוצע להקפיד בקוצו של יוד ולוודא כי נוסח הערבות תואם לנוסח המצורף למסמכי המכרז. תחום המכרזים הינו תחום מורכב ואלמנט הזמן עשוי להיות מהותי. לעיתים, זכות הפניה לערכאות תישלל אם השתהה העותר. לאור האמור ולאור מורכבות נושאים אלה מומלץ להיוועץ בעורך דין המתמחה בתחום המכרזים בטרם הגשת ההצעה למכרז ובוודאי שמיד עם קבלת הודעה על אי זכייה בשל פגם כלשהו.

הכותב הינו עורך דין ממושרד עורכי הדין אפיק תורג'מן, המתמחה בין היתר בדיני מכרזים, בנקאות ותביעות אזרחיות.

אין בסקירה הכללית לעיל משום ייעוץ משפטי כלשהו ומומלץ להתייעץ עם עו"ד מומחה בתחום בטרם קבלת כל החלטה בנושאים משפטיים.

[Share](#)

תהיה הראשון מבין חבריך שאוהב את זה.

אהבתי

על מנת לעזור לנו לספק תכנים בעלי ערך
עבורך, אנא דרג את התוכן שקראת:

שלח מסר לכותב

מה זה רלוונטי? | © Relevanti.com - All rights reserved 2010-2011